

STROVOLOSKÝ MÁG

Spyrose Sathiho jsem znal od dětství. Měl pověst největšího znalce jiných světů na celém ostrově, což ve mně vyvolávalo směs fascinace, zvědavosti a hrůzy. Farář nás děti vždycky varoval, abychom se vyhýbali „strovoloskému mágovi“, muži s „d'ábelskou mocí“. S vyjevenýma očima jsme naslouchali příběhům o posedlosti démony a jejich vyhánění a o jeho domě plném bludných duchů. Jeho jméno bylo synonymem samotného okultizmu, a pokud měl někdo odvalu a chuť navázat kontakt se svou mrtvou matkou, stačilo zaklepat na jeho dveře. Takovou představu jsme měli o Spyrosovi Sathim, když jsem v roce 1960 odjížděl z Kypru do Ameriky.

Téměř o dvacet let později jsem si na muže, o němž jsem si toho v dětství tolik představoval, ale nikdy jsem ho nepotkal, skoro ani nevzpomněl. Můj zájem o „strovoloského mága“ se opět probudil až při návštěvě Kypru v létě roku 1978. Povídal jsem si s jednou starou kamarádkou, filoložkou, a ona mi důvěrně sdělila, že spolu s manželem, který byl soudcem, jsou členy polotajného „Kruhu badatelů pravdy“. Ke svému údivu jsem zjistil, že duchovním vůdcem této mystické sekty není nikdo jiný než „strovoloský mág“. Ihned jsem řekl, že bych se s ním rád setkal.

Byl pozdní srpen, když jsem se svou přítelkyní dorazil do Strovolosu, okrajové čtvrtě Nikósie, abych se setkal se Spyrosem Sathim. Pomyslel jsem si, jak je ironické, že jsem musel strávit osmnáct let v Americe, abych mohl potkat tohoto záhadného muže, jenž bydlel pouhé tři kilometry od mého domu. Předsta-

voval jsem si přísného člověka s ohnivým pohledem, což odpovídalo jeho pověsti. Vůbec tak však nevypadal. Byl to vysoký, sympatický dědeček po šedesátce, státní úředník v důchodu, který žil skromně z vládní penze. Namísto pološileneho, děsivého čaroděje jsem měl před sebou živého, hluboce zbožného člověka s velkým smyslem pro humor, k jehož zálibám patřilo malování a klasická hudba. Sám sebe pokládal za léčitele a „psychoterapeuta“, doktora duše, jehož prvořadým zájmem bylo mírnit bolest kolem sebe, jak se vyjádřil, a pomáhat těm, kdo mají zájem a jsou připraveni vydat se na cestu sebepoznání.

„My už jsme se kdysi potkali!“ vykřikl a položil mi pravou ruku na čelo.

„Myslím, že ne,“ řekl jsem s úsměvem a natáhl k němu ruku.

„Ale ano, potkali,“ zopakoval bez váhání a pozval nás do malého obývacího pokoje. Pomyslel jsem si, že si mě s někým spletl, a nechal jsem to být.

Daskalos, jak mu říkala má přítelkyně, nám nabídl kávu a začal se vyptávat na mou rodinu, což je na Kypru, kde žije jen něco málo přes půl milionu obyvatel a kde je „každý příbuzný s každým“, běžné. Pak jsem se já začal vyptávat na jeho život a učení. K mému milému překvapení byl Daskalos hovorný chlapík a bez rozpaků odpovídal na mé otázky. Dokonce mě pozval na setkání, která pořádal každý druhý večer. Během onoho prvního setkání jsem vyrozuměl, že jeho učení je jakousi směsí křesťanského mysticismu a indického náboženství. Hlavní roli zde hrála karma neboli zákon příčiny a následku, jak tomu říkal, a představa o reinkarnaci. Můj zájem o jeho pohled na svět vzrostl, když jsem pochopil, že to není nějaký primitivní šaman, ale velmi jasně smýšlející a intelektuálně vzdělaný člověk. Přesto byl jeho svět z mého pohledu záhadný a exotický.

„Slyšel jsem o zázračných uzdraveních, jež jsou vaším dílem,“ řekl jsem. „Přichází v úvahu, abych mohl být nějakému takovému zázraku přítomen?“ Přiznal jsem se, že mi činí potíže akceptovat možnost „zázraků“. Uvedl jsem, že antropologická literatura je plná popisů mimořádných léčitelských výkonů různých šamanů a léčitelů. „Na to, abych se nechal přesvědčit,

bych však musel uvidět nějaký takový jev na vlastní oči,“ řekl jsem.

„Tak především,“ odpověděl Daskalos s úsměvem, „ta uzdravení, o nichž jste slyšel, nejsou mým dílem, ale dílem Ducha Svátého. Já jsem pouhým kanálem, jímž tato nadpřirozená inteligence prochází. Zda budete svědkem nějakého zázraku, nezávisí na mně. Pokud je součástí Božského plánu, abyste byl svědkem zázraku, pak jím budete. Zázrak si však nemůžeme vynutit.“

Před odchodem mě Daskalos pozval na setkání, které pořádal s několika svými žáky na druhý den odpoledne ve *stoje*. Byla to malá místnost v zadní části dvoru, oddělená od zbytku domu, v níž vyučoval své žáky. *Stou* tvořily dva prostory – v hlavní části se vyučovalo, a pak tam byla svatyně, kde Daskalos meditoval a modlil se. Svatyně byla plná rituálních předmětů, ikon, obrazů Matky Boží a bílých svící. Na oltáři stál stříbrný pohár a vedle něj krátký meč bez špice, spočívající na kříži. Tento Neostrý meč, jak jsem zjistil později, měl v Daskalových kruzích nesmírný symbolický význam.

Přijal jsem jeho pozvání a přišel jsem na setkání i se svou ženou Emilií, která Daskala viděla poprvé. Přijeli jsme o půl hodiny dřív. Daskalos právě skončil nějaké léčitelské sezení a vypadal vyčerpaně. Seděl v křesle a na sobě měl koženou zástěru, jakou na Kypru nosí řezníci. Vedle něho seděl drsně vyhlížející vesničan se šťastným úsměvem na tváři.

„Máme tady nevěřícího Tomáše!“ vykřikl z legrace Daskalos, když jsme s Emilií vešli do pokoje. „Kdybyste přišli o deset minut dřív, mohli jste být svědky zázraku.“ Pak vysvětlil, že návštěvník dvacet let trpěl bolestmi zad následkem bití, jehož se mu dostalo z rukou britských vojáků během podzemní války proti kolonialismu v 50. letech 20. století.

„Teď je v pořádku,“ prohlásil s jistotou. „Kdyby šel k doktorovi, rentgen by ukázal naprosto zdravou páteř.“

Vesničan se nepřestával usmívat s nedůvěřivým výrazem na tváři, a když jsem se ho začal vypytovat na jeho nemoc, řekl, že se cítí dobře a že bolest, která ho celá ta léta sužovala, zmizela. „Kéž bych měl čas prostudovat to,“ zamumlal jsem, „jenže zítra se vracím do Ameriky.“

„Dlužím vám něco?“ zeptal se po chvíli vesničan.

„Jistěže mi něco dlužíš!“ odpověděl Daskalos. „Dělej všechno tak, jak jsem ti řekl. Méně jez a pij a užívej vitaminy.“ Navzdory námitkám Daskalos odmítl za svou službu jakoukoliv odměnu.

Než začalo setkání, Daskalos už byl zase plný energie, jako kdyby ho nabil nějaký záhadný zdroj. Po krátké modlitbě začal přednášet. Člověk, řekl, je věčná bytost, emanace „svaté monády“, jež po přetavení přes „ideu člověka“ – což je jeden z archetypů Absolutna – získává tvar a bytí. Ve chvíli, kdy procházíme ideou člověka, začíná náš inkarnační cyklus. Naším konečným cílem je navrátit se do prvotního zdroje a přinést si s sebou zkušenosti nasbírané během pozemských životů.

Pak Daskalos mluvil o mysli jako o nejvyšší formě látky, z níž jsou tvořené „vesmíry“. Je to ta samá látka, z níž my lidé tvoříme „elementály“ – jsou formováni našimi myšlenkami a pocity. Jakkmile je jednou „naprojektujeme“, získají samostatnou existenci a mohou ovlivňovat ty, kdo „vibrují“ na stejné úrovni.

Nebylo pro nás snadné rozumět tomu, co říká, jelikož jsme takové výrazy slyšeli poprvé. Uvědomil jsem si, že porozumět Daskalově slovníku a světonázoru by si vyžadovalo bez přestání s ním pobývat a mluvit.

Emilie a naše děti zůstaly na Kypru, zatímco já jsem se vrátil do Maine, kde jsem během podzimu 1978 učil. Měl jsem za nimi na Kypr znovu přiletět o Vánocích a zůstat přes jaro 1979, kdy mi začínala vědecká dovolená. To znamenalo celých devět měsíců na Kypru, skvělá příležitost, abychom se opět začlenili do naší rodné kultury, posílili stará přátelství i navázali nová. Zároveň jsem plánoval dokončit rukopis, pojednávající o problému mezinárodního terorizmu, pro nějž jsem už měl připravený materiál.

Tajně jsem ovšem myslel na Spyrose Sathiho. Ona krátká setkání s ním mě zaujala a inspirovala k další četbě o šamanizmu a léčitelích mimo běžnou medicínu. Po nějakém čase, během čtení knihy Douga Boyda *Rolling Thunder* o jistém indiánském medicinmanovi, mě doslova nadchnul nápad strávit vědeckou dovolenou sbíráním materiálu o Spyrosovi Sathim a napsat o něm knihu. Rukopis o terorizmu může počkat, říkal jsem si.

Nebyl jsem si však jistý, jestli mi dovolí něco jiného než jen být jeho žákem. Věděl jsem, jak nesnáší publicitu. Přesto jsem měl pocit, že jsem na něho udělal dobrý dojem, a doufal jsem, že mě neodmítne. Abych si připravil půdu, poslal jsem mu dopis spolu s knihou o sociálním a politickém vývoji na Kypru, kterou jsem napsal. V dopise jsem se nezmínil o svém záměru, pouze jsem mu sdělil: „Posílám vám tuto knihu, protože vím, jak vás zajímají problémy na Kypru. Na shledanou v provincii.“

Hned druhý den po svém návratu na ostrov jsem šel za svou přítelkyní filoložkou a svěřil se jí se svým záměrem.

„Nedělej si naděje,“ varovala mě. „Daskalos nikomu nedovolí, aby o něm psal. Odmítá dokonce i dělat rozhovory.“

Přesto jsem se rozhodl zkusit štěstí. Daskala jsem neviděl víc jak tři měsíce a těšil jsem se na co nejrychlejší obnovení našeho kontaktu. Když jsem k němu přišel, měl právě léčitelské sezení. Dveře do obývacího pokoje byly zavřené, ale jasně jsem slyšel jeho hlas. Posadil jsem se v hale a čekal, zatímco Daskalos říkal, že pacientovo kožní onemocnění je psychického původu, a aby se mohl uzdravit, bude muset změnit své názory.

„Kde jste celou tu dobu byl?“ zvolal, jakmile mě uviděl. K mému zklamání si zjevně nepamatoval, že jsem byl poslední čtyři měsíce v Americe.

„Vy jste nedostal můj dopis?“ zeptal jsem se poněkud zmateně.

„Jaký dopis?“ odpověděl. O knize, kterou jsem mu poslal, vůbec nevěděl.

„Není to ona?“ řekl mladý muž, který byl zřejmě jedním z jeho žáků, přičemž vytáhl zásuvku a vyndal z ní mou knihu.

„Ano, to je ona,“ řekl jsem.

„Chcete říct, že to jste napsal vy?“ zvolal Daskalos a ukázal na knihu.

Zjevně se vůbec nenamáhal do knihy podívat a ani si nevšiml, kdo je autorem. To se dotklo mého ega. V tu chvíli se mi zdálo, že možnost napsat o něm knihu je v nedohlednu. Navzdory trapné situaci jsem však byl odhodlaný.

„Budu teď na Kypru devět měsíců,“ sdělil jsem. „Univerzita mi dala vědeckou dovolenou a...“

„Co je to vědecká dovolená?“ přerušil mě. Když jsem mu to vysvětlil, překvapeně zakroutil hlavou.

„Chcete mi říct,“ směšně sraštíl obočí, „že vám budou tak dlouho platit za nicnedělání? Mít tolik času je opravdu skvělé!“ dodal směrem ke svému mladému žákovi.

Než jsem mohl namítnout, že se nejedná o dovolenou v pravém slova smyslu, překvapil mě zahanbující otázkou.

„Mimochodem,“ řekl ztišeným a škádlivým tónem, „můžete nám prozradit, jaký máte plat?“ Cítil jsem se zahaný do úzkých, ale on na to, jak se zdálo, nedbal. Věděl jsem, že na něco takového se lidé prostě neptají.

„Jistě,“ polkl jsem a prozradil výši svého platu.

„To je ale peněz!“ kroutil v úžasu hlavou. Rychle a neobratně jsem začal vysvětlovat, že se to sice zdá hodně, ale že podle amerických měřítek to není ani lepší průměr. Zdálo se, že to nechápe. Reagoval způsobem, který ve mně vzbuzoval pocit, že jsem parazitem společnosti. V té chvíli jsem si vzpomněl na moudré varování mé kamarádky. Napadlo mě, že mé šance napsat o něm knihu jsou prakticky nulové. Daskalos mě vůbec nebral vážně.

Sebral jsem odvalu a s vědomím, že znám odpověď, jsem řekl: „Rád bych svou vědeckou dovolenou využil k tomu, abych o vás napsal knihu.“

Na chvíli se vážně zamyslel a neřekl ani slovo.

„Co je na mě podle vás tak důležitého, že o tom chcete psát?“ zeptal se pak ztišeným tónem.

Odpověděl jsem, že hodně lidí v anglicky mluvících zemích, a zejména v Americe, by si velmi rádo vyslechlo jeho životní poselství.

„Já ale nesdělují žádné mé poselství,“ odpověděl a rozhodil při tom rukama. „Jsem jenom kanálem Jochanana a dalších neviditelných Mistrů.“

„Kdo je Jochanan?“

Daskalos mi vysvětlil, že Jochanan není nikdo jiný než apoštol Jan, jeden z Ježíšových učedníků, a že skrze něj promlouvá.

„Vibrace jeho přítomnosti jsou nezřídka tak silné, že je pro můj hmotný mozek těžké předávat jeho učení. Pak prostě opustím své tělo a dovolím Jochananovi, aby se jej zcela zmocnil,

a já přitom sedím mezi ostatními posluchači. Už chápete, proč mi nepatří žádné zásluhy?“

Daskalos se na chvíli odmlčel a pronikavě se na mě zahleděl. „Sláva je past na duchovní cestě,“ řekl, jako kdyby chtěl varovat sebe i mě před nástrahami, jež skrývá publicita. „Musím zůstat v anonymitě.“

Tak a to je konec mých plánů, pomyslel jsem si. Než jsem však stačil domyslet, znovu mě překvapil.

„Pokud chcete, můžete psát o tom, co učím, za podmínky, že mi nebude připisováno autorství,“ řekl tiše. Měl jsem velkou radost a slíbil jsem, že budu co nejvíc chránit jeho anonymitu. Jméno Daskalos je koneckonců v řečtině běžné – je to vlastně titul, jímž se oslovují ředitelé na školách.

„Jsem nesmírně šťastný, že mi dovolíte psát o vašem světě,“ řekl jsem stručně. „Zároveň mě to však překvapuje. Proč já? Víím, že dosud jste odmítl každý pokus o pouhé interview.“

Usmál se a pronikavě se na mě podíval. „Dřív, než vám odpovím, mi řekněte, zda věříte na reinkarnaci?“ Jeho otázka mě překvapila a na chvíli jsem ztratil řeč. Jako sociolog jsem si zvykl být skeptický a vyhýbat se metafyzickým otázkám, na něž údajně neexistuje odpověď. Učili nás, že takové otázky nelze zodpovědět objektivně a odpovědi se nedají spolehlivě dokázat.

„Nemám podklady pro to, abych mohl věřit či nevěřit, ale jsem otevřený tomu, abych se nechal přesvědčit.“ Dále jsem poznamenal, že na mě vždycky dělala dojem argumentace ve prospěch reinkarnace spadající od dob Platona až po teozofii a madam Blavatskou.

Daskalos mou odpověď ocenil a souhlasně přikývl. Pak začal odpovídat na mou otázku.

„Toto není poprvé, co jsme se potkali,“ řekl naprosto vážně. „Znali jsem se už během našich posledních čtyř inkarnací. V tomto životě,“ pokračoval, přičemž jsem si na jeho obličejí všiml podivného výrazu, zatímco já jsem musel zjevně vypadat dost zmateně, „se nesetkáváme náhodou, stejně jako není náhoda, že se zajímáte o politiku a mystiku. V čase, kdy jsem byl jogínem, jste žil v Indii a znal jste mě. Během té inkarnace bylo vaší hlavní úlohou být prostředníkem mezi několika

kmeny, jež spolu válčily. Byl jste však tak neobratný,“ při tom se zasmál, „že navzdory všem dobrým snahám jste způsobil vypuknutí války.“

„Za časů španělské královny Isabely,“ pokračoval, „když Španělé vytlačili z Iberského poloostrova Maury, jste byl rovněž ve středu politického dění. Vaše matka byla Maurka a otec Španěl. Snažili jste se vyjednávat mezi dvěma zneprátenými skupinami, ovšem opět bezúspěšně. Bylo to dobrodružství, jež vás málem stálo život.“

Zájem o mystiku jste si vypěstoval v Tibetu, kde jste prožil několik inkarnací. Posedlost hledáním pravdy vás nutila putovat z kláštera do kláštera. Ve vaší současné inkarnaci je vašim klášteřem univerzita, na níž vyučujete.“

Při této poslední poznámce jsem se neubráníl úsměvu. Představa univerzity v Maine jako mého současného kláštera byla opravdu zábavná.

„V minulosti jste se několikrát přiblížil osvícení,“ mluvil dál Daskalos a díval se mi přitom do tváře, „v poslední chvíli jste však ze zvyku ucouvl.“

„Jak to myslíte?“

„Snadno se necháte rozptýlit pozemskými záležitostmi. Mimochodem,“ řekl dřív, než jsem měl čas strávit dějiny svých inkarnací, „už jsem vás seznámil s Jakovem?“

Mladý muž, který nás celou dobu poslouchal, se usmál.

„Jakovos,“ sdělil mi Daskalos jakoby nic, „má čtyři tisíce let.“ Jako kdyby mě chtěl ještě víc šokovat.

„To je divné,“ řekl jsem pobaveně, „nevypadá na víc než na dvacet.“

Daskalos namítl, že on a Jakovos jsou „staří přátelé“ a že jejich přátelství trvá již tisíce let.

„Komu bych mohl vyprávět takové historky, aniž by mě pokládal za šílence?“ řekl Daskalos se smíchem a poklepal mi při tom na koleno. „Dokonce i někteří z nás,“ obrátil se na mladíka, „se navzdory vlastním zkušenostem občas ptají, zda jsou síly, jimiž vládneme, skutečné. Teď je mu teprve devatenáct,“ řekl, přičemž se zase obrátil ke mně, „a často zpochybňuje skutečnost toho, co prožívá. I já jsem v jeho věku pochyboval.“

„Někdy se nám do cesty postaví logika,“ zamumlal Jakovos, jako kdyby nahlas přemýšlel.

„Logika, logika...“ netrpělivě potřásl hlavou Daskalos. „S pouhou logikou daleko nedojdeš. Logika není nic než navyklý způsob myšlení, platný v určitou dobu a na určitém místě. Nás zajímá Logos, Rozum a Pravda, jež stojí mimo čas a prostor.“

Pak se zmínil o tom, že každou noc se on a několik jeho žáků stává „neviditelnými pomocníky“. Provádějí *exomatózu**, tedy opouštějí svá těla a cestují na vzdálená místa, kde „slouží“. Ti, kdo to dokáží, patří mezi jeho nejpokročilejší studenty, kteří nosí „bílé roucho“, symbolickou uniformu, jež je znakem toho, že byli přijati do uzavřeného vnitřního kruhu.

„Se svými neviditelnými pomocníky,“ řekl Daskalos, „chodíme po celém Středním východě včetně Iránu a Turecka. Naše práce se neohlíží na národnost, náboženství ani rasy.“

Když jsem se zeptal, jak je *exomatóza* možná, Daskalos řekl, že každý člověk má tři těla, ne jenom jedno, jak se lidé běžně domnívají. Kromě „hrubohmotného těla“ máme ještě „psychické tělo“, v němž sídlí naše pocity, a „noetické tělo“, jež vychází z našeho mentálního stavu.** Každé z těchto těl žije v jiné dimenzi a všechny tři dohromady tvoří naši „současnou osobnost“, která je manifestací našeho vnitřního Já – „stálé osobnosti“. Když naše hrubohmotné tělo zemře, nadále žijeme v nadpřirozených světech v našem „psychonoetickém těle“. Pokročilý mystik podle něho dokáže opustit své hrubohmotné tělo, kdy chce, cestovat ve svém psychonoetickém těle při plném vědomí a pak se opět vrátit do svého hmotného těla a pamatovat si všechno, co se dělo během *exomatózy*.

Každé z těchto tří těl, pokračoval Daskalos, má svého „éterického dvojníka“ – energetické pole, které udržuje všechna tři těla při životě a vzájemně je propojuje. Éterická životní síla, jež umožňuje léčit, představuje kosmickou energii, kterou musejí

---

*běžnějším pojmem v ezoterické literatuře je *astrální putování* či *astrální projekce* – pozn. překl.

**Toto rozdělení se liší u různých autorů a v různých pramenech. V současnosti se poměrně ustálilo takto: fyzické tělo, astrální tělo, emocionální tělo, mentální tělo, kauzální tělo atd. – pozn. překl.

vědci teprve objevit. Naše těla tuto energii absorbují psychonoe-
tickými centry neboli čakrami.

Daskalos řekl, že jednou, až nastoupím na cestu zkoumání
pravdy, tyto věci pochopím.

„Je lepší,“ pokračoval pomalu, „nemluvit o tom veřejně,
protože to může lidi šokovat.“

Podotkl jsem, že v Americe roste zájem o mystiku a lidé
z toho nejsou šokováni.

„Možná, že v Americe je to tak, ale ne tady na Kypru.“

„Vím, co myslíte,“ přikývl jsem a vzpomněl si, jak se místní
církve víckrát snažila o jeho exkomunikaci.

„Řekněte mi,“ zeptal se Daskalos náhle, „proč tolik chcete
napsat tu knihu?“

Jeho otázka mě překvapila, jelikož jsem se domníval, že
jsme si to už vysvětlili.

„Nemám šanci vědět,“ odpověděl jsem odhodlaně, „zda je
svět, v němž se pohybujete, skutečný, nebo ne. Musím však při-
znat, že mě to, co jste mi o něm zatím řekl, fascinuje. Byl bych
pokrytec, kdybych nepřiznal, že bych rád napsal dobrou knihu,
která by co nejvěrněji popisovala svět tak, jak jej znáte vy. Také
bych rád zjistil, jak je možné dospět k takovým zážitkům, jaké
máte vy. Jsem připraven řídit se vašimi pokyny při meditaci
a pokusit se pochopit to, co učíte o povaze skutečnosti.“

„A co ještě?“ zeptal se Daskalos jemně a vážně se na mě za-
hleděl. Uvědomil jsem si, že s mou odpovědí není spokojený.

„No,“ řekl jsem poněkud zmateně, přičemž se mě zmocnilo
tušení, že vím, kam Daskalos míří, „v případě, že rozvinu své
psychonoetické síly, bych se rád sám stal léčitelem a sloužil
svým bližním.“

„Dobře!“ vykřikl Daskalos a se spokojeným výrazem se
opřel o opěradlo. „To je naše životní poslání, sloužit našim bliž-
ním. Pamatujte si, že sklizně je mnoho, ale dělníků málo. Vy,“
ukázal na mě prstem, „s vašimi znalostmi o lidské společnosti
můžete sloužit zvláštním způsobem. Mohl byste stavět krásné
světy, v nichž by lidé žili v míru a harmonii.“